
Kyrkomötet Gudstjänstutskottets betänkande 2011:8

En gudstjänst till

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet motion 2011:48 där kyrkomötet föreslår uppdra åt kyrkostyrelsen att initiera ett arbete som innebär att alla pastorat inom ett år har börjat med att ha ”en gudstjänst till”. Gudstjänsten är en bärande del av kyrkans uppdrag och står i centrum för varje församlings liv. Gudstjänstutskottet menar att utvecklandet av gudstjänstfirandet kvalitativt och kvantitativt är en mycket viktig fråga, men att den måste ombesörjas av den lokala församlingen, med stöd av respektive stift.

Gudstjänstutskottet föreslår kyrkomötet att avslå motionen.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2011:48.

Motionens förslag

Motion 2011:48 av Roland Johansson, En gudstjänst till

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att initiera ett arbete som innebär att alla pastorat inom ett år har börjat med att ha ”En gudstjänst till”.

Bakgrund

Gudstjänsten är helt central i kyrkan och har så varit sedan kyrkans äldsta tid. Enligt 2 kap. 1 § i kyrkoordningen utgör gudstjänstfirandet en aspekt av församlingens grundläggande uppgift tillsammans med undervisning, diakoni och mission. Kyrkoordningen reglerar också att varje församling ska fira huvudgudstjänst alla söndagar och kyrkliga helgdagar (17 kap. 3 §). Församlingens övriga gudstjänster är däremot inte reglerade till antal i kyrkoordningen.

Att församlingars gudstjänstliv är varierat, att gudstjänster för speciella ändamål och tillfällen arbetas fram lokalt, att gudstjänstlivet tar fasta på lokala erfarenheter och traditioner samt att lekmännen ges utrymme och tillmäts vikt har på olika sätt påtalats från Svenska kyrkans olika nivåer under senare år. I kyrkostyrelsens direktiv för kyrkohandboksrevision från 2006 sägs om steg 1 i handboksarbetet att det ska innefatta övergripande reflektion över de fasta gudstjänstordningarnas roll i kyrkans liv. Bland de preciserande punkterna finns att särskilt reflektera kring vad det är att fira gudstjänst som återspeglar Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära i en tid präglad av lokal gestaltning och stor alternativrikedom och vad det är att säkerställa ett igenkännande från söndag till söndag. I den lokala församlingen och gestaltningen i landet från kyrka till kyrka.

Läronämnden har i ett yttrande, LN 1997:7, framhävt den stora betydelsen av att lekfolket tar ett ökat ansvar för gudstjänstlivet:

Lekfolkets ansvar för gudstjänstens utformning och genomförande är ett omistligt uttryck för hela den gudstjänstfirande församlingens gemenskap.

I ett betänkande från Gudstjänstutskottet 2008:2 påtalas också vikten av att gudstjänster för speciella tillfällen inte kommer som färdiga förslag ”uppifrån”, utan utformas i församlingar och stift för att intentionen ska komma till sin rätt.

Samtidigt som många pekat på vikten av ett varierat och lokalt förankrat gudstjänstutbud i församlingar har andra pekat på svårigheten med kyrkoordningens krav på att varje församling ska fira huvudgudstjänst alla söndagar och helgdagar, om inte domkapitlet meddelar annorlunda (17 kap. 3 § i kyrkoordningen).

Utskottets överväganden

<p>Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motionen.</p>

Gudstjänsten är centrum i kyrkans liv. Det är av stor vikt att gudstjänster firas, inte bara frekvent och med kvalitet, utan också med variation, så att, inte minst, det lokala ges utrymme i församlingens gudstjänstliv. Svenska kyrkan rymmer många goda exempel på församlingar som på olika sätt, förtjänstfullt, arbetat med sina gudstjänster kvalitativt och kvantitativt. Ansvaret för att så sker, menar utskottet, ligger på den enskilda församlingen, inte på kyrkostyrelsen. Till hjälp och stöd har församlingarna respektive stift som har att främja gudstjänstlivet inom stiftet.

Med hänvisning till ovan förda resonemang föreslår utskottet att motion 2011:48 avslås.

Uppsala den 30 september 2011

På Gudstjänstutskottets vägnar

Christina Eriksson, ordförande

Niclas Blåder, sekreterare

Beslutande: Christina Eriksson, ordförande, Johan Blix, Maria Johansson Berg, Johan Åkesson, Nanna Tranströmer, Hans Ulfvebrand, Johan Lothigius, Astor Karlsson, Sonja Grunselius, Fredrik Nilsson, Ola Isacsson, Margareta Viklund, Torbjörn Arvidsson, Christina Holmgren och Ylva Wahlström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Anna-Karin Stråle Börjesson, Göran Karlsson, Eva Johansson, Marie Nielsén, Gunilla Lindén, Ingegerd Flock Andersson, Katarina Ramnerö Ödestad, Birgit Ahlström, Stig Eriksson, Mikael Mogren, Torvald Johansson, Therese Engdahl, Gerd Gabrielsson och Bengt Inghammar.

Biskoparna Ragnar Persenius och Hans Stiglund har deltagit i utskottets överläggningar.